

جشنواره درس پژوهی

خلقتی

سنة ١٤٤٠ هـ

اهداف جشنواره:

- ۱- گسترش فرهنگ پژوهش مشارکتی بمنظور دستیابی به تولید دانش حرفه ای
- ۲- تاکید بر اهمیت خود ارزیابی بمنظور یادگیری از طریق مشاهده و بازاندیشی
- ۳- ایجاد شرایط لازم برای تبادل تجربه و تعامل افکار و اندیشه ها بین اعضاء شورای معلمان
- ۴- ارتقاء فرهنگ مشارکت حرفه ای با درگیر ساختن معلمان در فرآیند (تبیین مساله طرح نقشه، عمل مشاهده، بازاندیشی و بازنگری) درس پژوهی
- ۵- ایجاد حساسیت نسبت به یادگیری دانش آموزان از طریق توجه به فرآیند یاددهی - یادگیری
- ۶- شناسایی و ترویج روش های موفق و کارآمد کلاس
- ۷- ایجاد محیطی شوق انگیز، انتقاد و انعطاف پذیر و تبدیل معلمان به رهبران تحول در مدرسه

درس پژوهی:

درس پژوهی رویکردی برای توسعه دانش حرفه ای معلمان است. در این رویکرد معلمان با گروه‌های درس پژوهی و تشریک مساعی و شرکت در جلسات هم اندیشی پیرامون اهداف و محتوای دروس، به یک برنامه مقدماتی برای تدریس دست می یابند. سپس با مشاهده اجرای برنامه و نقد آن و بازاندیشی و اجرای مجدد آن به بررسی نتایج این پژوهش می پردازند.

۱-تشکیل گروه

- در مرحله اول درون مدرسه گروه درس پژوهی تشکیل می گردد.این گروه از نظرات شورای معلمان و نقطه نظرات دیر همکاران بهره خواهد برد.

- هر گروه درس پژوهی می تواند بین ۳ تا ۶ نفر از معلمان هم پایه یا همکاران با پایه های نزدیک به هم باشد.

- در گروه های درس پژوهی حتما باید نقش ها و مسئولیت ها به تفکیک مشخص و بیان گردد.

در تعیین نقش ها و مسئولیت ها:

- همه اعضا باید در تمام زمینه ها باهم تشریک مساعی داشته باشند
برای مثال:

- الف (معلمان هم پایه:نقش اصلی در مراحل درس پژوهی را دارند
اعم از طراحی تدریس،مشاهده و ارزیابی.

- ب)مسئول هماهنگی گروه درس پژوهی:مسئول هماهنگی گروه به
عنوان فردی مطلع از فرآیند درس پژوهی عضوی از گروه یا خارج از
گروه می باشد که وظیفه راهنمایی و نظارت بر فرآیند درس پژوهی را
بر عهده دارد.

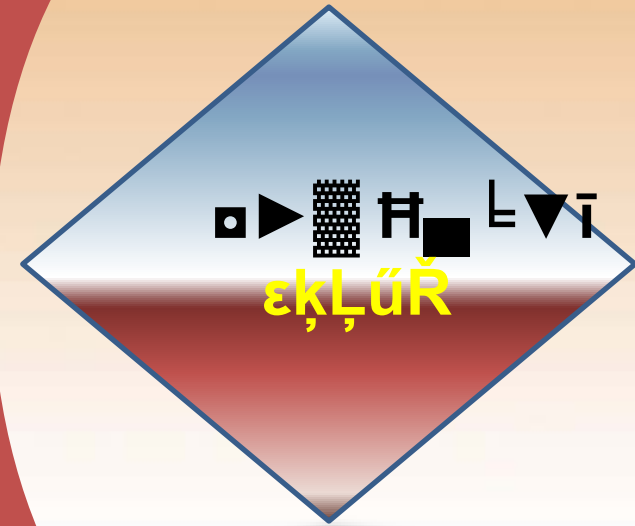
-صاحب نظران: گروه درس پژوهی بنا به نیاز و ضرورت از افراد
متخصص جهت راهنمایی و مشاوره کمک می گیرد.

۲- تشخیص مسأله و تعیین هدف

دانش آموزان در درک کدام مباحث و دروس مشکل دارند؟

گاه مسأله می تواند یافتن روشی برای انتقال یک مفهوم جدید در کلاس درس باشد.

گاه مسأله می تواند یک سوال جزئی مانند بهبود فهم دانش آموزان از چگونگی جمع کردن کسرهایی با مخرج های نامساوی باشد.

الزامات تبیین مسأله:

- بهره گیری از یافته های پژوهشی
- توجه به ویژگی ها و شرایط خاص مسأله
- شواهد و مستندات

۳- تهیه طرح درس:

ضرورت و اهمیت پرداختن به موضوع از طریق درس
پژوهی

تهیه و تدوین الگوی طرح درس مبتنی بر روش های
فعال تدریس

۴- تدریس و مشاهده

- برای تدریس تاریخی معین می گردد. هنگام شروع درس معلمان در قسمت عقب کلاس می نشینند.

- یک نفر فیلمبرداری می کند.

- یک نفر تدریس معلم را براساس طرح درس تهیه شده نظارت می کند.

- یک نفر واکنش ها و عملکرد دانش آموزان را زیر نظر دارد و ضمن تهیه گزارش میزان علاقه و فعالیت های آنان را زیر نظر دارد.

۵- ارزیابی تدریس

ابتدا معلم مجری طرح، درمورد تدریس خود اظهار نظر می کند و نظر خود را درباره چگونگی اجرای درس و مسائل عمده آن بیان می کند. سپس معلمان عضو گروه با دیدگاه انتقادی درباره قسمت هایی از درس که به نظر آنها مشکل داشته صحبت می کنند. باید توجه داشت

که تمرکز بر رفع معضلات درس نکته اساسی و مهم این بخش است نه معلمی که آن را آموزش قرار داده است چون درس محصول گروهی است و همه اعضا درمورد نتیجه برنامه خود سهیم و احساس مسئولیت دارند. در واقع آنها از خود انتقاد می کنند. دبیر تیم تمام نقطه نظرات را یادداشت می کند.

۶- اصلاح تدریس:

معلمان گروه درس پژوهی با توجه به مشاهدات و بازخوردها در درس به تجدید نظر درباره عملکرد گروه خود می پردازند. تجدید نظر در مواد آموزشی فعالیت ها، روش تدریس، سوال ها و... یک سوال اساسی در این بخش وجود دارد و آن عبارت است از:

چگونه می توان برنامه را بهتر اجرا کرد؟ در این مرحله با توجه به مشاهدات و یادداشت های معلم، واکنش های دانش آموزان و نظرات معلم مجری، طرح درس تجدید نظر می شود. ممکن است روش تدریس، فعالیت ها، سوال ها، مسائل مطرح شده، مواد و رسانه انتخاب شده یا همه اجزای درس تغییر کند تا در دور بعد تدریس نتایج بهتری عاید شود.

۷- تدریس درس اصلاح شده:

در این مرحله، درس تجدید نظر شده یک بار دیگر با رفع نواقص و براساس اصلاحات انجام شده تدریس می گردد. (تدریس نهایی). این تدریس ممکن است در همان کلاس یا کلاس دیگر باشد. ممکن است تدریس توسط همان معلم یا یکی دیگر از اعضای گروه باشد. در این مرحله اعضای شورای معلمان در تدریس حضور دارند. (ممکن است تعداد معلمان و اعضای حاضر بیشتر از تعداد دانش آموزان باشد).

۸- ارزیابی تدریس دوم:

چه چیزی از درس پژوهی و اجرای آن آموخته شد؟ این سوالی است که در این مرحله در جلسه درس پژوهی مطرح می شود. یادگیری و فهم دانش آموزان و مسأله ای که به خاطر آن پژوهش انجام شد در این مرحله بررسی می شوند و تیم از خود می پرسد، تا چه اندازه خوب عمل کردیم؟ بطور کلی میزان تحقق اهداف بیان می شود. (در این مرحله گروه می توانند از افراد دیگری مانند معلمان مجرب، مولفان کتب درسی، اساتید دانشگاه، انجمن های علمی مرتبط با موضوع درس پژوهی دعوت به همکاری نمایند. همه اعضای شورای معلمان به همراه یک فرد متخصص خارج از مدرسه تدریس را نقد و بررسی و تغییراتی پیشنهاد می کنند.)

۹- با اشتراک گذاشتن نتایج

-نتایج حاصل از درس پژوهی که شامل طراحی آموزشی، خلاصه ای از اهم مذاکرات، الگوهای تدریس شده و ... در قالب یک بانک اطلاعاتی به اشتراک گذاشته می شود تا کارشناسان، مدیران و معلمان سایر مدارس و مناطق در صورت نیاز از آن ها بهره برداری نمایند.

نکات مهم:

۱. متوسط تعداد اعضای گروه ۳ تا ۶ نفر می باشد. که حداقل دو نفر از اعضا از معلمان باشند.

۲. مدیر بهتر است امور پشتیبانی را برای همکاران و معلمان مدرسه داشته باشد.

۴. ارزش یابی کیفی - توصیفی در فرآیند درس پژوهی مورد توجه باشد.
۵. عضویت همکاران بدون داشتن نقش مهم و قابل توجه در گروه موجب کسر امتیاز کلی خواهد شد.
۸. رعایت چرخه درس پژوهی ضرورت تام دارد.

۹. گزارش نهایی طرح درس پژوهی شامل طراحی آموزشی، در فایل word و هم چنین عکس، فیلم های تدریس و فایل صوتی و... می بایست در قالب لوح فشرده ارائه گردد.
۱۰. تهیه و تدوین الگوی طرح درس مبتنی بر روش های فعال تدریس و اجرای مطلوب آن از امتیاز ویژه ای برخوردار خواهد بود.

۱۱. مدت زمان تدریس ۴۰ دقیقه می باشد.
۱۲. از انجام هزینه های غیر ضروری خودداری گردد.
۱۳. از بیان و درج مطالب غیر ضروری که صرفاً حجم گزارش نهایی را افزایش دهد خودداری گردد.
۱۴. عکس و فیلم های درس پژوهی با رضایت همکاران و اولیاء دانش آموزان ذیربط تهیه و ارسال گردد.
۱۵. عنوان درس پژوهی براساس هدف کلی نوشته شود.
۱۶. از اعضای گروه های برتر و منتخب بصورت شایسته تقدیر به عمل خواهد آمد.